

Воздух - Листа на индикатори и нивниот прогрес

Код на индикатор	Име на индикатор	Цел	Кога треба целта да се оствари	Тренд	Каде сме кон остварување на целта
МК НИ 001	Емисии на супстанции што предизвикуваат киселост	Редукција на емисии на супстанции што предизвикуваат киселост	Секоја година се исполнуваат целите од CLRTAP протоколите, почнувајќи од 2010 година Целите од NERP за LCP во период 2018-2017 година	→ (1990-2010) ↘ (2011-2018) ↗ (2018-2020) ↘ (2019-2023)	NOx ☒ SOx ☒ (Целта не е остварена за протоколот од 1985 година, воедно не е постигнат ниту плафон за LCP од NERPот за 2023)
МК НИ 002	Емисии на озонски прекурсори	Редукција на емисии на озонски прекурсори	Секоја година се исполнуваат целите од протоколите почнувајќи од 2010 година освен за протоколот за сулфур од 1985 година Целите од NERP за LCP во период 2018-2027 година	→ (1990-2011) ↘ (2012-2018) ↗ (2018-2019) ↕ (2019-2023)	NOx ☒ SOx ☒ NMVOC ☒ CH ₄ ☐
МК НИ 004 - 1	Надминување на граничните вредности за квалитет на воздух во урбани подрачја - SO ₂	Намалување на концентрациите на SO ₂ со цел намалена изложеност на популацијата	Часовната гранична вредност треба да се достигне до 1 јануари 2012 година а дневната и годишната гранична вредности за SO ₂ треба да се постигнат од 2005 година веднаш со донесување на Уредбата	↘ (2004-2023)	☒ Кон целта
МК НИ 004 – 2	Надминување на граничните вредности за квалитет на воздух во урбани подрачја - PM ₁₀	Намалување на концентрациите на PM ₁₀ и со цел намалена изложеност на популацијата	Среднодневната и годишната гранична вредност за PM ₁₀ Треба да се постигнат почнувајќи од 1 јануари 2012 година	Тренд на изложеност ↕ (2004-2015) ↘ (2016-2023)	☒ Далеку од целта на сите мерни места освен Кочани во 2019, 2020 и 2021 година, Битола во 2020 и 2021 година и Кочани, Битола и Гевгелија во 2021 година. Битола, Гевгелија и Берово во 2022

Код на индикатор	Име на индикатор	Цел	Кога треба целта да се оствари	Тренд	Каде сме кон остварување на целта
					година. Битола, Гостивар, Берово, Прилеп и Охрид во 2023
МК НИ 004 – 3	Надминување на граничните вредности за квалитет на воздух во урбани подрачја - NO ₂	Намалување на концентрациите на NO ₂ со цел намалена изложеност на популацијата	Часовните и годишните граничните вредности за NO ₂ Треба да се постигнат почнувајќи од 1 јануари 2012 година	Тренд на изложеност ⬆️ (2004-2011) ⬇️ (2012-2023)	✅ Кон целта. Населението било изложена на NO ₂ од 3-8 дена во период 2005-2007 вредност Во периодот од 2004 до 2023 година изложеноста на населението била од 0 до 69 % само во 2011
МК НИ 004 – 4	Надминување на граничните вредности за квалитет на воздух во урбани подрачја - O ₃	Намалување на концентрациите на O ₃ и не надминување на целните вредности и долгорочните цели и намалување на изложеноста на населението	Целните вредности и долгорочните цели треба да се постигнат почнувајќи од 22.06.2005 година веднаш со донесување на Уредбата	Тренд на изложеност ⬆️ (2004-2006 и 2020 - 2021) ⬇️ (2007-2012) ⬆️ (2004-2006 и 2013-2019) ⬇️ (2020-2023)	✅ Кон целта. На неколку мерни места се јавуваат надминувања на целна вредност и долгорочна цел а изложеноста на населението е од 0% до 43% од 2020 до 2023 година изложеноста е 0%
МК НИ 050 - 1	Емисија на основни загадувачки супстанции - сулфурни оксиди (SO _x)	Намалување на вредноста на вкупни годишни SO _x емисии со цел да не се надминат емисиите од базната година 1990, 30% да се намалат емисиите во однос на 1980 година и да не се надмине горната граница плафон за 2010 година од 110 kt.	Секоја година се исполнуваат целите од протоколите почнувајќи од 2010 година со исклучок на стариот протокол за сулфур Целите од NERP за LCP треба да се остварат во период 2018-2027 година	→ (1990-2010) ⬇️ (2011-2018) ⬆️ (2018-2020) ⬇️ (2021-2022)	❌ Целта во однос на протоколите не остварена за протоколот за сулфур од 1985 година кон CLRTAP од 2010. Целта од NERP за LCP за SO _x не е постигната во целиот период 2018-2023

Код на индикатор	Име на индикатор	Цел	Кога треба целта да се оствари	Тренд	Каде сме кон остварување на целта
		Да не се надмине горна граница-плафон од 6191 t во 2018 година согласно NERP за LCP			
МК НИ 050 - 2	Емисија на основни загадувачки супстанции – азотни оксиди (NO _x)	Одржување и евентуално понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии за 2022 година	Секоја година се исполнуваат целите од протоколите почнувајќи од 2010 година Целите од NERP за LCP во период 2018-2027 година	→ (1990-2010) ↘ (2011-2015) ↕ (2016-2022)	☑ Кон целта
МК НИ 050 - 3	Емисија на основни загадувачки супстанции – неметански испарливи органски соединенија (NMVOC)	Да не се надминува националната граница-плафон за NMVOCs од 30 kt и евентуално континуирано намалување на вредноста на вкупни годишни емисии за 2022 година преку постојана работа во рамките на NFR категориите кои најмногу придонесуваат во вкупните емисии на NMVOCs	Секоја година се исполнуваат целите од протоколите почнувајќи од 2010 година	↕ (1990-2006) → (2007-2022)	☑ Кон целта
МК НИ 050 - 4	Емисија на основни загадувачки супстанции – Емисија на амонијак (NH ₃)	Да не надминува националната граница-плафон за NH ₃ од 12 kt и континуирано намалување на вредноста на вкупни годишни емисии за 2022 година преку редукција на емисиите од NFR категоријата 3 Земјоделство која најмногу придонесува во вкупните емисии на NH ₃	Секоја година се исполнуваат целите од протоколите почнувајќи од 2014	↘ (1990-2022)	☑ Кон целта

Код на индикатор	Име на индикатор	Цел	Кога треба целта да се оствари	Тренд	Каде сме кон остварување на целта
МК НИ 050 - 5	Емисија на основни загадувачки супстанции – јаглерод монооксид (CO)	Понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии	/	⬇️ (1990-2009) ➡️ (2010-2022)	☑️ Кон целта
МК НИ 061	Емисии на цврсти честички - вкупни суспендирани честички (TSP), честички со големина до 10 микрометри (PM10) и 2,5 микрометри (PM2,5)	Понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии со цел намалување на концентрациите на овие загадувачки супстанции	/	⬇️ (1990-2016) ➡️ (2017-2022)	☑️ Кон целта
МК НИ 062 – 1	Емисија на POPs - PAHs Полициклични ароматични јаглеводороди	Одржување и понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии со цел да не се надминат емисиите од базната година 1990 година	Секоја година почнувајќи од 2010 година	⬇️ (1990-2011) ➡️ (2012-2022)	☑️ Кон целта
МК НИ 062 – 2	Емисија на POPs - PCBs Полихлорирани бифенили	Одржување и понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии	Секоја година почнувајќи од 2010 година	⬇️ (1990-2005) ➡️ (2006-2022)	☑️ Кон целта
МК НИ 062 – 3	Емисија на POPs - PCDD/F Диоксини и фурани	Одржување и понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии со цел да не се надминат емисиите од базната година 1990 година	Секоја година почнувајќи од 2010 година	➡️ (1990-1999) ⬆️ (2000-2017) ➡️ (2018-2022)	☑️ Кон целта
МК НИ 062 – 4	Емисија на HCB Хексахлоробензен	Одржување и понатамошно намалување	Секоја година почнувајќи од 2010 година	⬇️ (1990-2002) ➡️ (2002-2014)	☑️ Кон целта

Код на индикатор	Име на индикатор	Цел	Кога треба целта да се оствари	Тренд	Каде сме кон остварување на целта
		на вредноста на вкупни годишни емисии со цел да не се надминат емисиите од базната година 1990 година		→(2015-2022)	
МК НИ 063 -1	Емисија на тешки метали - Pb олово	Одржување и понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии со цел да не се надминат емисиите од базната година 1990 година	Секоја година почнувајќи од 2010 година	⬆ (1990-1997) ⬇ (1998-2022)	☑ Кон целта
МК НИ 063 -2	Емисија на тешки метали - Cd кадмиум	Одржување и понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии со цел да не се надминат емисиите од базната година 1990 година	Секоја година почнувајќи од 2010 година	⬆ (1990-1997) ⬇ (1998-2004) →(2005-2022)	☑ Кон целта
МК НИ 063 -3	Емисија на тешки метали - Hg жива	Одржување и понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии за 2022 година со цел да не се надминат емисиите од базната година 1990 година	Секоја година почнувајќи од 2010 година	⬆ (1990-2002) ⬇ (2003-2022)	☑ Кон целта
МК НИ 063 -4	Емисија на тешки метали - As арсен	Понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии	/	⬆ (1990-1998) ⬇ (1999-2022)	☑ Кон целта

Код на индикатор	Име на индикатор	Цел	Кога треба целта да се оствари	Тренд	Каде сме кон остварување на целта
МК НИ 063 -5	Емисија на тешки метали - Ni никел	Понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии	/	↗ (1990-2009) ↘ (2010-2016) ↗ (2017-2019) ↘ (2019-2020) ↗ (2021-2022)	☑ Кон целта
МК НИ 106	Емисија на загадувачки супстанции од големи согорувачки постројки	Понатамошно намалување на вредноста на вкупни годишни емисии од LCP	Секоја година почнувајќи од 2018 година	↗ (2018-2023)	NOx ☑ TSP ☒ SOx ☒ (Целта не е остварена за SOx и прашина не е постигнат плафон за LCP од NERPot за 2018-2022 а постигнати се плафоните за NOx)
МК НИ 111	Емисија на загадувачки супстанции во воздухот од секторот индустрија	Намалување на емисиите на загадувачките супстанции NOx, NMVOC, PM10, SOx, Cd, Hg, Pb во воздух од индустрија	Континуирано	↘ (2010-2022) за сите загадувачки супстанции освен за SOx ↗ (1990-2002)	NOx, TSP, Pb, Cd, Hg ☑ Кон целта SOx ☒ (Целта не е остварена за SOx постигнат плафон за LCP од NERPot за 2018-2022)

Позитивен развој

↗ Позитивен растечки тренд

↘ Позитивен опаѓачки тренд

☑ Кон целта

Неутрален развој

→ Постојан тренд

↕ Променлив тренд

☐ Мешан прогрес

Негативен развој

↗ Негативен растечки тренд

↘ Негативен опаѓачки тренд

☒ Далеку од целта

